

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3215093	schilstra, sander	FYS-SR	
ONDERWERP			
3215093 - Jaarplan duurzaamheid 2021-2022			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In 2017 is het Programma Nieuwe Energie Hengelo 2017-2021 door de raad vastgesteld, met het verzoek hierover jaarlijks te rapporteren. De resultaten over 2020 worden in het jaarverslag gerapporteerd. Voor 2021 en 2022 is een Jaarplan Duurzaamheid opgesteld waarin de hoofdlijnen van de activiteiten op het gebied van duurzaamheid in relatie tot het programma Nieuwe Energie Hengelo zijn opgenomen. Het is niet het doel van voorliggend jaarplan om een volledig overzicht te geven van de vele ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie. Het jaarplan is vooral gericht op activiteiten die betrekking hebben op energie zoals energiebesparing en opwekking, maar ook de verduurzaming van mobiliteit en bedrijven. Ook worden voorstellen gedaan voor de besteding van beschikbare middelen.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Het college stelt de raad voor het Jaarplan Duurzaamheid 2021-2022, met daarin opgenomen de Uitvoeringsagenda Nieuwe Energie Hengelo en het Bestedingsplan, vast te stellen. Daarmee wordt tevens beoogd de beschikbaar gestelde middelen uit het Coalitieprogramma en de Beleidsbegroting voor duurzaamheid voor de jaarschijven 2021 en 2022 in te zetten in overeenstemming met de activiteiten.

Hengelo heeft via een decentralisatie-uitkering rijksmiddelen ontvangen voor het opstellen van de Transitievisie Warmte en de proces- en projectkosten voor proeftuin de Nijverheid. Deze middelen zijn opgenomen in de reserve Duurzaamheid respectievelijk de reserve Nijverheid Aardgasvrij. Om de bijbehorende werkzaamheden te kunnen uitvoeren wordt voorgesteld de ontvangen middelen te onttrekken aan de genoemde reserves, op basis van werkelijke besteding. Op basis van een prognose verwachten wij dat er dit jaar € 150.000 voor de Transitievisie Warmte en € 220.000 voor de Nijverheid wordt besteed. De verwachte inzet voor 2022 wordt in latere instantie bepaald.

BESPREEK - EN BESLISPUNTEN

Wij stellen u voor:

1. Het Jaarplan Duurzaamheid 2021-2022 vast te stellen;
2. De door het Rijk ter beschikking gestelde middelen voor het opstellen van de Transitievisie Warmte te onttrekken aan de reserve Duurzaamheid op basis van werkelijke bestedingen;
3. De door het Rijk ter beschikking gestelde middelen voor de proces- en projectkosten voor de uitvoering van proeftuin de Nijverheid te onttrekken aan de reserve Nijverheid Aardgasvrij op basis van werkelijke bestedingen;
4. De hiertoe opgestelde begrotingswijziging met nummer 21048 vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

Financieel:

In het jaarplan wordt op hoofdlijnen voorgesteld op welke wijze de middelen voor duurzaamheid kunnen worden ingezet in 2021. De financiële vertaling van de inspanningen die in 2021 worden geleverd zijn verwerkt in de voorliggende begrotingswijziging 21048.

BIJLAGE(N)

Jaarplan Duurzaamheid
Begrotingswijziging 21048

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3215093	schilstra, sander	FYS-SR	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
3215093 - Jaarplan duurzaamheid 2021-2022			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. Het Jaarplan Duurzaamheid 2021-2022 vast te stellen;
2. De door het Rijk ter beschikking gestelde middelen voor het opstellen van de Transitievisie Warmte te onttrekken aan de reserve Duurzaamheid op basis van werkelijke bestedingen;
3. De door het Rijk ter beschikking gestelde middelen voor de proces- en projectkosten voor de uitvoering van proeftuin de Nijverheid te onttrekken aan de reserve Nijverheid Aardgasvrij op basis van werkelijke bestedingen;
4. De hiertoe opgestelde begrotingswijziging met nummer 21048 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De raad heeft het jaarplan Duurzaamheid 2021-2022 vastgesteld en ontvangen Rijksgelden vrijgegeven voor besteding.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

Jaarplan Duurzaamheid 2021-2022

Samen werken aan een gezond, groen en energieneutraal Hengelo

**Uitvoeringsagenda
Nieuwe Energie Hengelo 2021-2022**

Bestedingsplan 2021-2022

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Context	5
Uitvoeringsagenda Nieuwe Energie Hengelo 2021	6
Bestedingsplan duurzaamheid 2021	10
Personele inzet	15
Bijlagen: Infographic NEH en communicatiestrategie	16

Inleiding

We leven in een tijd van grote veranderingen en staan voor enorme uitdagingen. Om de doelen uit het Klimaatakkoord te halen moeten we de komende jaren fors inzetten op het steeds verder terugdringen van de CO₂-uitstoot. Daarvoor zullen ingrijpende stappen gezet moeten worden: de omschakeling van fossiele naar duurzame energie, aardgasvrije gebouwen en bedrijfsprocessen, emissievrije mobiliteit, verduurzamen van woningen en bedrijven, omschakeling naar duurzame en gevarieerde landbouw en een circulaire economie. Tegelijkertijd krijgen we steeds meer te maken met de gevolgen van de klimaatverandering. Wateroverlast, droogte en hittestress zullen de komende jaren steeds meer invloed hebben en we zullen ons daarop moeten voorbereiden. Maar ook het versterken van de biodiversiteit is van groot belang om het voortbestaan van vele soorten te waarborgen. Tenslotte is aandacht nodig voor de sociale impact van dit alles en een betere verdeling van lusten en lasten, zowel lokaal als internationaal.

Het is niet het doel van voorliggend jaarplan om een volledig overzicht te geven van de vele ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie. Het jaarplan is vooral gericht op activiteiten die betrekking hebben op energie zoals energiebesparing en opwekking, maar ook de verduurzaming van mobiliteit en bedrijven. De Global Goals van de Verenigde Naties vormen daarbij het uitgangspunt. We leggen verbanden met andere activiteiten zoals klimaatadaptatie, circulariteit en onze bedrijfsvoering, die zijn belegd bij andere onderdelen in de organisatie en hun eigen programma's en plaats in de begroting kennen.

In overeenstemming met de wens van de raad wordt gewerkt aan een brede Duurzaamheidsvisie waarin het hele palet van duurzaamheid zal worden beschouwd. Dit in samenhang met het recent geïnitieerde programma Duurzaamheid, dat dit jaar vorm moet krijgen. Onderdeel van dit programma zal de opvolging van het programma Nieuwe Energie Hengelo zijn. In dit jaarplan Duurzaamheid 2021-2022, met daarin opgenomen de Uitvoeringsagenda Nieuwe Energie Hengelo en het Bestedingsplan, geven we een overzicht van de activiteiten waaraan door team duurzaamheid in 2021/2022 wordt gewerkt en een overzicht van de voorgenomen bestedingen van de daarvoor beschikbare middelen. Tevens wordt een financiële doorkijk gegeven naar de jaren 2022 en 2023.

Er gebeurt heel veel en op alle niveaus. Van internationaal tot lokaal zijn er ontwikkelingen die invloed hebben op de beleidskeuzes, maar ook op de werkzaamheden. Andersom hebben de keuzes die we nu maken en activiteiten die we nu uitvoeren invloed op de lange termijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het omgevingsprogramma Grootschalige Opwek of Proeftuin de Nijverheid. De keuzes die we hier maken en de wijze waarop we die uitwerken vormen een solide basis voor de aanpak van de rest van Hengelo.

Wij zoeken de balans tussen grootschalige langlopende trajecten en kleine, direct toepasbare maatregelen. Ook kijken we naar verantwoorde besteding van de beschikbare middelen, zodat we deze zowel op de korte als ook op de langere termijn effectief en efficiënt kunnen inzetten.

Er wordt veel van de gemeente gevraagd. Dit alles kunnen we en willen we natuurlijk niet alleen doen. Daarom werken we samen met overheden, maatschappelijke instanties, inwoners en bedrijven aan een gezond, groen en energieneutraal Hengelo.

NIEUWE ENERGIE HENGelo

2017 - 2021

Samen werken aan een gezond, groen,
en energieneutraal Hengelo

Context

In het coalitieprogramma van het college is het thema duurzaamheid een belangrijk speerpunt. In overeenstemming met de wens van de raad is een uitwerking voor het speerpunt energie gemaakt. Het thema energie is onderdeel van de bredere beleidsopgave van verduurzaming van Hengelo. De energieopgave is vertaald in een integraal programma over de energietransitie. Dit programma Nieuwe Energie Hengelo (NEH) 2017-2021 'Samen werken aan een gezond, groen, en energieneutraal Hengelo' is op 26 september 2017 door de raad vastgesteld. De speerpunten van het programma NEH volgen de inhoud van het coalitieprogramma waarin aandacht wordt gevraagd voor onderwerpen zoals de verduurzaming van bedrijfsterreinen en de realisatie van windturbines.

De activiteiten die worden genoemd in de Uitvoeringsagenda 2021-2022 vinden hun oorsprong in afspraken op internationaal, landelijk, provinciaal of lokaal niveau. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Klimaatakkoord, het provinciale programma Nieuwe Energie Overijssel, de ontwerp Regionale Energie Strategie Twente 1.0 (RES-T), het Programma Nieuwe Energie Hengelo 2017-2021 en diverse besluiten van de raad. De afspraken en de daaruit voortkomende activiteiten zijn daarmee niet vrijblijvend en kennen veelal een vastgelegd tijdpad.

In het programma NEH 2017-2021 zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

- Jaarlijkse energiebesparing van 2%
- 20% duurzame opwekking in 2023 en 40% in 2030
- 100% energieneutraal in 2050
- 45% (3.000) bestaande koopwoningen in Hengelo is gemiddeld naar label B gebracht.

Op vier resultaatgebieden (gebouwde omgeving, hernieuwbare energieopwekking, duurzame mobiliteit en energie-infrastructuur) wordt gewerkt aan diverse projecten om deze doelstellingen te bereiken. Daarnaast werken we aan duurzaamheidsprojecten die niet direct gekoppeld zijn aan energie. De projecten waaraan dit en komend jaar wordt gewerkt zijn opgenomen in de uitvoeringsagenda Nieuwe Energie Hengelo 2021-2022.

Bij het opstellen van de agenda voor 2022 speelt een aantal onzekere factoren een rol, waardoor verschuivingen, aanpassingen of uitbreiding niet uitgesloten kunnen worden.

De volgende factoren kunnen daarbij van invloed zijn:

- Een nieuw kabinet en het daaruit voortkomende beleid op het thema duurzaamheid
- Het instellen van een programma Duurzaamheid en de benoeming van een Programmamanager
- Het opstellen van een brede Duurzaamheidvisie.
- Het opstellen van het vervolg van het Programma Nieuwe Energie Hengelo 2017-2021
- Een nieuw college met een nieuw coalitieprogramma in 2022
- Onvoorziene beleidswijzigingen of ontwikkelingen

Bij de vaststelling van het programma NEH is verzocht om jaarlijks de voortgang, de middelenbesteding en de stand van de projecten met de raad te delen.

Met dit jaarplan worden het college en de raad geïnformeerd over de projecten uit het programma NEH voor 2021 en 2022. De resultaten over 2020 worden afzonderlijk gerapporteerd in het gemeentelijk jaarverslag.

In dit jaarplan wordt ook een voorstel gedaan om de beschikbare middelen te oormerken voor de jaren 2021 en 2022. De voorgestelde inzet van middelen wordt in de begroting vertaald door dit onderdeel te maken van de eerstvolgende verzamelwijziging van de beleidsbegroting 2021.

In het Rekenkameronderzoek Duurzaamheid werd gesteld dat de aanpak van het energie-actieplan 2017-2021 als voorbeeld kan dienen bij het opstellen van een bredere duurzaamheidsvisie. Bij de verdere inhoud van deze bredere visie wordt de raad in 2021 betrokken. Dit conform de aanbevelingen van de Rekenkamer en de motie van de raad. Naast de duurzaamheidsvisie wordt dit jaar ook een programma Duurzaamheid gestart waarin tevens de opvolging van het huidige Programma Nieuwe Energie Hengelo een plaats krijgt.

Uitvoeringsagenda NEH 2021-2022

In vervolg op de uitvoeringsagenda's NEH 2018, 2019 en 2020 werken wij aan een aantal kernprojecten. Zoals eerder aangegeven zijn dit projecten op grond van vastgelegde afspraken (bijv. Klimaatakkoord) die niet vrijblijvend zijn.

In de eerste twee jaar van de uitvoering was de focus vooral gericht op energie, met name energiebesparing en duurzame energieopwekking (warmte en elektriciteit). Sinds 2020 werken we, naast genoemde energie gerelateerde activiteiten, aan de verbinding en verbreding van duurzaamheid zoals de Global Goals, duurzaam inkopen, duurzame mobiliteit en klimaatbestendige stad.

Op grond hiervan stellen wij voor om uitvoering te geven aan de volgende activiteiten:

ACTIVITEITEN TEAM DUURZAAMHEID 2021-2022

1 Strategische activiteiten

- 1.1 Europese Greendeal, Global Goals, klimaatakkoord
- 1.2 opstellen integrale duurzaamheidsnota & -programma incl. update programma Nieuwe energie Hengelo
- 1.3 Integratie duurzaamheid met overig beleid
- 1.4 Duurzame mobiliteit inclusief plaatsingsplan laadinfrastructuur
- 1.5 Schone lucht akkoord
- 1.6 Centrumgebied koppeling met Omgevingsvisie en programma binnenstad en ontwikkelingen Hart van Zuid
- 1.7 Strategische visie opstellen op verduurzaming bedrijventerreinen in samenwerking met EZ (zie ook 6)
- 1.8 Opwek hernieuwbare energie (uitwerking onder 2)
- 1.9 Warmte (uitwerking onder 3)

2 Opwek hernieuwbare energie

- 2.1 Regionale Energiestrategie Twente (RES-T) 1.0 en daarna
- 2.2 Omgevingsprogramma grootschalige opwek in relatie met Omgevingsvisie Hengelo:
 - 2.2.1 Stimuleringsplan zon op dak
 - 2.2.2 faciliteren realisatie windturbines (kaderstelling)
 - 2.2.3 faciliteren realisatie zonnevelden (kaderstelling)
- 2.3 Monitoring RES-T in wisselwerking monitoring Hengelo:
- 2.4 Energiecorridor rijkswegen
- 2.5 onderzoek naar mogelijkheden ondersteuning (bijv. financieringsinstrumenten) Energiecoöperatie

3 Warmte

- 3.1 Opstellen TVW
- 3.2 De Nijverheid Aardgasvrij (1e Wijkuitvoeringsplan) Integrale gebiedsgerichte aanpak
- 3.3. Wijkuitvoeringsplan gebied Twentekanaal
- 3.4. Regionaal Warmtenet Twente als onderdeel van de Regionale Structuur Warmte (onderdeel RES zie 2.1)

4 Energiebesparing voor woningen

- 4.1 Doorontwikkeling Energieloket naar 3.0 ,
- 4.2 Ontwikkelen financieringsinstrumenten voor verduurzaming woningen
- 4.3 digitale besparingscoach
- 4.4 uitvoeren Regeiing Reductie Energiegebruik (RRE)

5 Verduurzaming maatschappelijk vastgoed (zelf het goede voorbeeld geven)

6 Verduurzaming bedrijven en bedrijventerreinen

7 Faciliteren initiatieven uit de samenleving.

OVERKOEPELENDE THEMA'S

8 Communicatie

9 Ontwikkelen dashboard data en monitoring

10 Bedrijfsvoering

UITVOERINGSAGENDA 2021-2022

1 Strategische activiteiten

Naast de activiteiten die gericht zijn op energie, is het conform de wens van de raad, ook noodzakelijk om het aandachtsgebied duurzaamheid te verbreden. Dat doen we door onderzoek te doen naar en uitvoering te geven aan samenhangende strategische activiteiten zoals de Europese Green Deal, duurzame ontwikkelingsdoelen, Global Goals en, samen met collega's van verschillende vakafdelingen, aan de integratie van duurzaamheid met overig beleid zoals water, groen, verkeer, binnenstad, circulair en duurzaam inkopen. We werken aan een emissievrije stadslogistiek en ontwikkelen een plaatsingsbeleid voor laadvoorzieningen en we leveren bijdragen aan de omgevingsvisie Hart van Zuid/Binnenstad en de visie op de revitalisering van bedrijventerreinen. Tevens werken wij aan een integrale duurzaamheidsvisie en de opvolging van het Programma Nieuwe Energie Hengelo. We hebben zitting in verschillende landelijke, provinciale en lokale overlegstructuren en hebben daarmee direct invloed op belangrijke ontwikkelingen.

2. Opwek Hernieuwbare Energie

Samen met de Twentse gemeenten hebben we het ontwerp Regionale Energie Strategie Twente 1.0 opgesteld. Hierin hebben we vastgelegd hoeveel en op welke wijze Twente bijdraagt aan het regionale aanbod aan het Rijk voor de opwek van duurzaam opgewekte elektriciteit door zon en wind en een aardgasvrije gebouwde omgeving.

In samenhang met de uitkomsten van de omgevingsvisie Hengeloos Buiten, zoeken we locaties voor zonnevelden, windmolens en zon op dak. Hiermee geven we invulling aan de doelstellingen van het programma NEH en de bijdrage van Hengelo aan de RES-T 1.0. We betrekken hierbij actief de samenleving en lopende initiatieven. We organiseren (digitale) bijeenkomsten en zoeken de inwoners op. Als opstap naar realisatie stellen we een omgevingsprogramma op met daarin een zoneringskaart en een ruimtelijk- en uitnodigingskader voor zon en wind. Een goede mix van zon en wind is daarbij essentieel, maar ook de maatschappelijke betrokkenheid, bijvoorbeeld via energiecoöperaties.

Samen met Rijkswaterstaat, netwerkbeheerders en betrokken gemeenten onderzoeken we de mogelijkheden voor de opwek van duurzame energie langs de A35 en A1 in het kader van Duurzaamheidsroute A35.

In 2022 zullen de voorbereidingen voor de RES 2.0, het vervolg op de RES-T 1.0, worden opgepakt en zal als pilot een regionale MER worden gestart.

Op basis van het omgevingsprogramma zal in 2022 de koppeling van het Omgevingsprogramma naar het Omgevingsplan worden gemaakt en zullen naar verwachting de voorbereidingen van de eerste projecten gaan starten.

3. Warmte

In Twents verband wordt, in samenhang met de RES-T, een Regionale Structuur Warmte (RSW) opgesteld waarin vraag en aanbod van warmte in kaart worden gebracht. Ook worden hierin afspraken gemaakt over het optimaal benutten van de bovenlokale duurzame warmtebronnen en de daarvoor benodigde warmte-infrastructuur. In dat kader onderzoeken we de mogelijkheden van een regionaal warmtenet.

Op basis van de eind 2020 door de raad vastgestelde kaders en aandachtspunten stellen we de Transitievisie Warmte op. Deze visie omschrijft wanneer Hengelose wijken van het aardgas afaan, wat het alternatief voor aardgas wordt en met welke wijken we vóór 2030 starten met een integrale gebiedsgerichte aanpak. We betrekken de inwoners en de raad intensief bij de verdere uitwerking van deze visie, die eind 2021 moet zijn vastgesteld. In 2022 zullen de vervolgacties uit de Transitievisie Warmte worden opgepakt, zoals het onderzoek naar de bronnenstrategie.

Als één van de 27 proeftuinen Aardgasvrije wijken doen wij met de voorbeeldwijk Nijverheid ervaringen op met het aardgasvrij maken van bestaande wijken. We werken samen met de bewoners, Welbions, netbeheerders en partners in de alliantie Nieuwe Energie Overijssel. We stimuleren met andere proeftuingemeenten de ontwikkeling van regelgeving en financieringsmogelijkheden. We delen onze ervaringen en dragen bij aan de ontwikkeling van instrumentarium dat nodig is voor de versnelling van de verduurzaming en het aardgasvrij maken van Nederland. We verwachten in de tweede helft van 2021 de techniekkeuze voor de Nijverheid te kunnen maken, op basis waarvan in 2022 de verdere uitwerking kan plaatsvinden. Dit is echter sterk afhankelijk van de randvoorwaarden die vanuit het Rijk moeten komen (wetgeving, financiering etc)

4 Energiebesparing voor woningen

Energie die niet wordt verbruikt hoeft niet te worden opgewekt. Besparing is daarom de eerste stap op weg naar CO₂-reductie. Het energieverbruik van huishoudens is groot en het is dan ook belangrijk om energiebesparing te stimuleren. Dat doen we onder meer met ons Energieloket. Met de website, een klantcontactcentrum en adviesdiensten van Duurzaam Thuis Twente bieden we een totaalpakket aan informatie en ondersteuning op het gebied van isoleren, energie besparen en energie opwekken. We onderzoeken ook de mogelijkheid van een fysiek loket/spreekuur in samenwerking met de bibliotheek.

We voeren in 2021 de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) uit. Met concrete acties zoals 'Poen voor Groen' en bespaarpakketten helpen we inwoners om simpele maatregelen te nemen om energie te besparen.

Verder werken we aan de ontwikkeling van een digitale 'besparingscoach', een simpele tool om huiseigenaren te helpen met het nemen van maatregelen om hun woning te verduurzamen en als opstap richting aardgasvrij.

In 2022 zullen we het Energieloket verder uitbouwen en versterken. De verwachting is dat in 2022 landelijk ingezet gaat worden op grootschalige isolatieprogramma's.

5 Verduurzamen maatschappelijk vastgoed

In lijn met de Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed (VNG) werkt Hengelo aan de verduurzaming van haar vastgoed. Wij ondersteunen waar nodig met expertise en inzet van middelen voor bijvoorbeeld haalbaarheidsstudies.

6 Verduurzamen van bedrijventerreinen

Met de bestuur van Westermaat Campus is een intentieovereenkomst gesloten voor het verduurzamen van het bedrijventerrein. We werken samen aan energiebesparing, verduurzaming van de energievraag via zon en wind, versterken van biodiversiteit en het stimuleren van duurzame mobiliteit. Via een pilot onderzoeken we samen met het bestuur de mogelijkheden en haalbaarheid van zon op dak, zon op parkeerplaatsen en lage windturbines. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek zullen de eventuele vervolgstappen worden bepaald, waarbij de gemeente een faciliterende rol vervult.

Het gebied Twentekanaal is het tweede gebied waarmee we aan de slag gaan om het aardgasvrij en voor de bedrijven aardgasvrij-ready te maken. Ook daar zijn we in gesprek over de verduurzaming van het terrein door energiebesparing en -opwek, duurzame mobiliteit, het versterken van biodiversiteit én het alternatief voor aardgas. We onderzoeken voor beide gebieden de mogelijkheden voor (pilot)projecten.

Verder benaderen we actief bedrijven die een aanvraag voor SDE-subsidie hebben ingediend om ze te herinneren aan de subsidie, te ondersteunen en waar gewenst te ontzorgen bij de realisatie van hun verduurzamingsplannen (grootschalige zon op dak). We verwachten dat dit in 2022 leidt tot de realisatie van veel projecten.

Samen met de collega's van economische zaken werken we intensief aan de informatievoorziening richting bedrijven.

7 Faciliteren initiatieven uit de samenleving

De overgang naar een duurzame maatschappij raakt ons allemaal. Actieve betrokkenheid van inwoners is heel belangrijk en daarom waarderen en ondersteunen we initiatieven uit de samenleving. We zijn bijvoorbeeld in gesprek met de Energiecoöperatie Hengelo over de mogelijkheden voor het realiseren van zon op dak projecten en hun eventuele betrokkenheid bij de ontwikkeling van grootschalige opwek via windturbines en zonnevelden.

8 Communicatie

Het is van groot belang dat de samenleving goed wordt betrokken bij de transitie naar een duurzame maatschappij. Daarom zetten we daar sterk op in. Dat doen we met mediacampagnes via social media, gemeenteadvertentie, flyers, persberichten etc. Maar ook door voor concrete beleidsonderwerpen intensieve doelgerichte communicatie- en participatietrajecten uit te voeren. Dat deden we afgelopen jaar bijvoorbeeld via de digitale sessies rondom de grootschalige opwek van duurzame energie. Om de verschillende trajecten (duurzame opwek, transitievisie warmte, duurzaamheidsvisie etc.) op elkaar af te stemmen, zijn we gestart met het opstellen van een communicatie- en participatieplan. Hierin beschrijven we wanneer en op welke wijze de samenleving wordt betrokken. We doen dat actief en zoeken, voor zover binnen de coronamaatregelen, de mensen zoveel mogelijk op.

9 Ontwikkeling dashboard data en monitoring

Om de resultaten van de inspanningen en investeringen in energieverduurzaming te kunnen volgen en waarderen is het van belang te beschikken over goede monitoringsmiddelen. Op verschillende niveaus werken wij mee aan de ontwikkeling van dergelijke instrumenten. Het blijkt complexe materie door onder meer de beschikbaarheid van data, de wensen van verschillende partijen en de technische aspecten van het koppelen van databanken en software. Desondanks zien we interessante ontwikkelingen die interactief de omvangrijke hoeveelheid gegevens inzichtelijk maken. Wij verwachten in de loop van 2021 de eerste resultaten te kunnen delen en in 2022 operationeel te hebben.

10 Bedrijfsvoering

Om de veelheid van activiteiten te kunnen sturen en bewaken werken we intensief aan de interne bedrijfsvoering. Het gaat dan onder meer om planning en control, financiën en capaciteit, aanbestedingen & inkoop, afstemming processen en activiteiten duurzaamheid, voorbereiding bestuurlijke overleggen, ondersteuning project

CORONA

De coronacrisis heeft invloed op de uitvoering van de activiteiten. Bedrijfsbezoeken zijn moeilijk uit te voeren, overleggen vinden digitaal plaats en (grote) bijeenkomsten zijn niet mogelijk. Dat is met name lastig in de complexe participatietrajecten die we (gaan) uitvoeren voor het omgevingsprogramma hernieuwbare opwek, de Transitievisie Warmte en de duurzaamheidsvisie. Binnen de mogelijkheden zoeken we naar de best mogelijke opties om de inwoners de gelegenheid te bieden hun inbreng te leveren.

Bestedingsplan duurzaamheid 2021-2022

Bestedingsplan duurzaamheid 2021-2022

Overzicht beschikbare middelen

Zoals in de inleiding is aangegeven biedt het jaarplan een overzicht van de activiteiten die vooral aan energie gerelateerd zijn (energieopwekking en –besparing) en werken we aan de verbreding van duurzaamheid. Daarnaast zijn er diverse activiteiten, zoals bijvoorbeeld klimaatadaptatie, die hun eigen programma's en plaats in de begroting kennen. Deze activiteiten blijven in dit bestedingsplan buiten beschouwing

De beschikbare middelen behorende bij het programma Nieuwe Energie Hengelo en de middelen uit de beleidsbegroting 2021-2024 zijn in de volgende tabel samengevoegd weergegeven. De weergegeven bedragen zijn afgerond en moeten worden vermenigvuldigd met € 1.000.

Jaar	Duurzaamheidsbudget	Communicatie-budget duurzaamheid	Exploitatie uitgaven duurzaamheid in collegeprogramma	Totaal	Reeds vastgelegd (lopende opdrachten)	Totaal beschikbare middelen
2021	€ 13	€ 17	€ 300	€ 330	-€ 88	€ 242
2022	€ 13	€ 17	€ 375	€ 405		€ 405
2023	€ 13	€ 17	--	€ 30		€ 30

In het coalitieprogramma zijn middelen uitgetrokken voor investeringen en exploitatie-uitgaven voor duurzaamheid.

De exploitatie-uitgaven lopen op tot € 375.000 in 2022 en zijn weergegeven in bovenstaande tabel. In 2021 is reeds € 88.000 vastgelegd in verband met lopende opdrachten en inhuur. Dit bedrag is in de laatste kolom, totaal beschikbare middelen, in mindering gebracht.

De investeringsuitgaven lopen op tot € 125.000 in 2022. In de kadernota 2020-2023 zijn voor duurzaamheid aanvullende middelen uitgetrokken voor investeringen ter grootte van € 150.000 per jaar. Op basis hiervan is voor 2021 in totaal € 250.000 oplopend naar € 275.000 in 2022 beschikbaar voor investeringsuitgaven.

Voor de periode 2023 en verder zijn behoudens het duurzaamheidsbudget en het communicatiebudget nog geen financiële middelen beschikbaar.

Hierna volgt allereerst een overzicht van voorstellen voor de besteding van de duurzaamheidsmiddelen zoals opgenomen in bovenstaande tabel. Daarna volgt een overzicht van de voorstellen voor besteding van de investeringsmiddelen.

Besteding duurzaamheidsmiddelen

De besteding van de duurzaamheidsmiddelen (duurzaamheidsbudget, communicatiebudget en exploitatie-uitgaven) is in lijn met het coalitieprogramma en de verplichtingen vanuit het Klimaatakkoord. De middelen worden gekoppeld aan de activiteiten 2021 zoals opgenomen in de Uitvoeringsagenda NEH 2021 en aan het continueren, dan wel opvolgen van al eerder uitgezette acties uit de periode 2018-2020.

Onderstaand voorstel is bedoeld als een ontwerp bestedingsplan voor 2021 en 2022.

Voor 2022 geven we een eerste indicatieve doorkijk op hoofdlijnen en de verdeling kan veranderen in verband met de onzekere factoren die de uitvoeringsagenda voor volgend jaar kunnen beïnvloeden

BUDGETVERDELING		2021		2022
		budget	reeds vastgelegd lopende opdrachten	budget
activiteiten	bedragen X € 1000			indicatief
1 Strategische activiteiten	40	18		40
2 Opwek hernieuwbare energie	30	31		60
3 Warmte	50			55
4 Energiebesparing voor woningen				35
5 Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	20			20
6 Verduurzaming bedrijven en bedrijventerreinen	35	19		55
7 Faciliteren initiatieven uit de samenleving.	25			45
8 Communicatie	15	20		45
9 Ontwikkelen dashboard data en monitoring	5			5
10 Bedrijfsvoering				
Restposten budgettair				
Woningbouwmonitor	7			
onvoorzien	15			45
totaal	242	88		405

Toelichting bestedingen

De middelen genoemd onder:

- 1 Strategische activiteiten* zijn bedoeld voor de het opstellen van de duurzaamheidsvisie, de opvolging van het Programma Nieuwe Energie Hengelo en de plaatsing van laadpalen;
- 2 Opwek Hernieuwbare Energie* zijn bedoeld voor het proces rond het opstellen van het Omgevingsprogramma grootschalige opwek
- 3 Warmte* zijn bedoeld voor de proceskosten voor de Nijverheid aardgasvrij
- 4 (Niet van toepassing, zie toelichting onder deze opsomming)*

- 5 *Verduurzaming maatschappelijk vastgoed* zijn bedoeld voor bijvoorbeeld het uitvoeren van (haalbaarheids)onderzoeken
- 6 *Verduurzaming bedrijven en bedrijventerreinen* zijn bedoeld om initiatieven bij bedrijven(terreinen) te stimuleren en te ondersteunen.
- 7 *Faciliteren initiatieven uit de samenleving* zijn bedoeld voor het faciliteren en ondersteunen van initiatieven, bijvoorbeeld met haalbaarheidsonderzoeken, drukwerk e.d.
- 8 *Communicatie* zijn bedoeld voor communicatie en participatietrajecten bijvoorbeeld flyers, nieuwsbrieven, advertenties, (digitale) bijeenkomsten, websites etc.
- 9 *Ontwikkeling data en monitoring* zijn bedoeld voor monitoringstools om de voortgang van de energietransitie te kunnen volgen
- 10 *(Niet van toepassing, zie toelichting onder deze opsomming)*

Bij de activiteiten 4 en 10 worden vooralsnog geen duurzaamheidsmiddelen ingezet, maar wel personele inzet.

Voor onderdeel 4 worden eerder door de raad beschikbaar gestelde rijksmiddelen ingezet ten behoeve van de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE). De inzet van middelen voor het Energieloket wordt via een separaat voorstel aan de raad voorgelegd.

Voor activiteiten onder 3 (Warmte) zijn naast de in de tabel genoemde beschikbare € 50.000, ook aanvullende middelen vanuit een decentralisatie-uitkering van het Rijk ontvangen. Het betreft een bedrag van € 202.000 voor het opstellen van de Transitievisie Warmte en een bedrag van € 410.000 voor de proces- en projectkosten voor de Nijverheid. Deze middelen zijn opgenomen in de Reserve Duurzaamheid, respectievelijk de Reserve Nijverheid Aardgasvrij. Om uitvoering te kunnen geven aan deze taken stellen wij voor deze middelen te onttrekken aan de genoemde reserves op basis van de werkelijke besteding. Op basis van een prognose verwachten we dat er dit jaar circa € 150.000 voor de Transitievisie Warmte en circa € 220.000 voor de Nijverheid zal worden besteed. Bij de jaarstukken zullen wij het uiteindelijke resultaat verantwoorden. De inzet van deze middelen in 2022 wordt in latere instantie bepaald.

In de reserve Nijverheid Aardgasvrij is ook nog een bedrag van 4,25 miljoen Euro opgenomen. Dit is bedoeld voor de technische uitvoering van het project en daarvoor zal een apart bestedingsvoorstel volgen.

Investerings

Voor het inzetten van de investeringsbedragen wordt gedacht aan projecten die in lijn liggen met de uitvoeringsagenda. Hoewel het vooral gaat om grote langlopende projecten, willen we dit jaar ook al concrete stappen zetten. Daarbij gaat het vooral om projecten die impact hebben, een beweging in de samenleving op gang brengen, kansrijke projecten met een eventuele onrendabele top of waarmee we als launching customer een verschil kunnen maken. We kijken hierbij naar opbrengsten, zichtbaarheid, bewustwording en realisatiemogelijkheden. We zoeken koppelkansen door, waar mogelijk, energieprojecten te combineren met bijvoorbeeld educatieve elementen, circulariteit, elektrische vervoersvoorzieningen, waterberging of het versterken van biodiversiteit. We zoeken samenwerking met partners zoals de Energiecoöperatie Hengelo en bedrijventerrein Campus.

We beseffen dat dit veelal complexe projecten zijn die veel voorbereiding vergen. Maar we weten ook dat we nu de stappen moeten zetten om ervoor te zorgen dat we onze ambities en doelstellingen ook kunnen halen.

Hierna volgt een overzicht van een aantal projecten waaraan op dit moment wordt gewerkt of die worden onderzocht. De kosten van de genoemde projecten zijn afhankelijk van een veelheid van factoren. Daarom zijn de genoemde initiële investeringsbedragen slechts indicatief en de totale financiële consequenties moeten nader onderzocht en uitgewerkt worden. Indien realisatie mogelijk is, zal een concreet projectvoorstel inclusief kostenraming aan college en raad worden voorgelegd.

- Met als doel energieopwekking te koppelen aan educatieve doeleinden, onderzoeken we de mogelijkheden van een pilotproject met een kleine windturbine (15-40m hoogte) en/of een klein zonnepanelenproject op gemeentegrond op nader te bepalen locatie(s), zoals bijvoorbeeld

de kinderboerderij, de Heemtuin of de Groentuin. E.e.a. afhankelijk van de lokale mogelijkheden. Kostenindicatie € 25.000 – 100.000

- In lijn met de intentieovereenkomst werken we samen met bedrijventerrein Campus aan de verduurzaming van het terrein. In het kader van een pilot wordt onderzoek gedaan naar zon op dak, zon op parkeerterreinen en lagere windturbines. We onderzoeken daarbij ook de mogelijkheden van “groene leges” (korting op bouwleges) voor duurzame investeringen, waarmee de gemeente een bijdrage levert aan de haalbaarheid. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek zullen eventuele vervolgstappen worden bekeken. Daarom is nog geen indicatie te geven van eventuele investeringen.
- We werken aan de realisatie van benodigde grootschalige zonnevelden en windturbines. De voorbereiding hiervan vergt echter veel tijd vanwege complexe participatieprocessen, ruimtelijke procedures, aanbesteding, productie en uitvoering. Eind 2021 is het Omgevingsprogramma Grootschalige Opwek gereed. Daarmee zijn het juridische kader en de randvoorwaarden voor realisatie vastgelegd. Wij verwachten dat de realisatie van projecten in 2022 kan starten en gekoppeld is aan grote investeringen op dát moment. Vooruitlopend daarop werken we, in lijn met de opdracht van de raad om gemeentegrond (NIEEG) in gebruik te nemen voor de opwek van duurzame energie, aan de realisatie van een zonneveld aan de rand van bedrijvenpark Twentekanaal (Boeldershoek). Er is reeds een haalbaarheidsstudie uitgevoerd, een businesscase doorgerekend en het terrein is in de omgevingsvisie Hengeloos Buiten opgenomen als zoekgebied. In het aangrenzend gebied werkt een projectontwikkelaar actief aan de ontwikkeling van een zonneveld. Vooruitlopend op de realisatie werken gemeente en ontwikkelaar samen om vraag en aanbod van elektriciteit op elkaar af te stemmen ten gunste van netcapaciteit. Over de eventuele (financiële) rol van de gemeente in de ontwikkeling van dergelijke projecten (faciliteren, deelnemen of zelf ontwikkelen) heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Desondanks stellen wij toch voor hiervoor middelen te reserveren zodat te zijner tijd, na besluitvorming en voor zover van toepassing, eventuele investeringen ook daadwerkelijk mogelijk zijn. Kostenindicatie 0 – 2,5 miljoen Euro
- We werken aan een energieneutraal en aardgasvrij Hengelo, in het bijzonder aan de eerste voorbeeldwijk De Nijverheid Aardgasvrij. Het is een complex en omvangrijk proces, waarin we continu leren wat benodigd is voor de verschillende aspecten, zoals bijvoorbeeld de toe te passen techniek, te nemen maatregelen en participatie. We onderzoeken ook de investeringen die in De Nijverheid gedaan moeten worden voor de verduurzaming van woningen, bedrijven en (maatschappelijk) vastgoed. We combineren verschillende geldstromen om tot een integrale opwaardering van de wijk te komen. We stellen voor om een (bestaande) woning als aardgasvrijvoorbeeld te realiseren, waarin energiebesparende en aardgasvrij maatregelen gedemonstreerd worden. Kostenindicatie € 25.000 - € 40.000
- In nauwe samenwerking met in- en externe partners zoeken we steeds naar kansen voor duurzame investeringen in de stad. Ook onderzoeken we de toepassingsmogelijkheden voor innovatieve ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld:
 - de Sunoyster een combinatie van elektriciteit- en warmteopwekking
 - solarparking, overkapping met pv-panelen op parkeerplaatsen
 - infraroodverwarming.
 - PowerNest, combinatie pv panelen en kleine windturbines (windwokkels) op daken

Als uit de onderzoeken blijkt dat het haalbare projecten betreft, zullen daartoe passende voorstellen worden voorgelegd.

Voor de volledigheid merken wij nog op dat op dit moment nog niet valt te overzien wat de Coronacrisis voor invloed zal hebben op de investeringen.

Personele inzet

Naar aanleiding van de kadernota 2020-2023 heeft de raad ingestemd met het vrijmaken van middelen voor extra personele capaciteit voor onze grote opgave op het gebied van duurzaamheid. De invulling hiervan is maart 2020 geëffectueerd, maar wij constateren dat de beschikbare capaciteit niet in balans is met de grote hoeveelheid werk. Dat aanzienlijk meer capaciteit nodig is blijkt ook uit landelijk onderzoek.

In 2020 is in opdracht van de Raad voor het Openbaar bestuur (ROB) een landelijk onderzoek uitgevoerd naar de uitvoeringslasten van het klimaatakkoord voor gemeenten, provincies en waterschappen. Begin 2021 is het onderzoeksrapport 'Van Parijs naar praktijk' verschenen ⁽¹⁾ met een aantal opvallende conclusies. Belangrijkste daarvan is dat in de komende jaren veel extra personele inzet nodig is voor de uitvoering van taken die voortkomen uit het klimaatakkoord. Voor een gemeente met de omvang van Hengelo wordt becijferd dat er gemeentebreed 16-24 fte bovenop de huidige formatie nodig is. Het rapport constateert tevens dat daarvoor veel extra geld nodig is en dat dit niet door de betrokken lagere overheden kan worden opgebracht. Er zijn substantiële middelen vanuit het Rijk nodig om de noodzakelijke impuls aan de duurzame ontwikkelingen te geven. Deze conclusies komen overeen met de Hengelose ervaringen. De uitkomsten van het ROB-onderzoek zullen betrokken worden bij de kabinetsformatie.

Zoals reeds eerder aangegeven ligt er een grote opgave op het gebied van duurzaamheid. Mocht gaandeweg blijken dat de huidige formatieruimte niet volledig invulling kan geven aan de inspanningen op langere termijn, dan zal dit eerst in relatie worden gebracht met de uitkomsten van het hiervoor genoemde ROB-rapport en de daaraan gerelateerde middelen vanuit het Rijk. Het is dan ook van groot belang om te bezien welke middelen van het Rijk voor gemeenten beschikbaar komen

Pas in tweede instantie zal er een afweging door college en raad plaatsvinden. Het gaat dan om een nadere afweging van prioriteiten, de doorlooptijd van het programma óf de inzet van extra capaciteit als onderdeel van een integrale afweging.

1) (<https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2021/01/25/advies-van-parijs-naar-praktijk>)

Bijlagen

Infographics Programma Nieuwe Energie Hengelo
en Communicatiestrategie

Projecten 2019 - 2021

Nieuwe Energie Hengelo

Thema: hernieuwbare opwekking

Thema: gebouwde omgeving
In 2050 is de energievraag in de gebouwde omgeving met ruim 40% gedaald ten opzichte van vandaag. Gas speelt alleen een rol tijdens koude dagen, en er is voldoende groen gas beschikbaar om hierin te voorzien. De gebouwde omgeving is CO2 neutraal.

- Collectieve aanpak (Ism Duurzaam Thuis Twente): wijkgericht (Nijverheid)
- Energiearmoede / sociaal energiebeleid: wijkgericht (Nijverheid)
- Verduurzamen gemeentelijke vastgoed (OMJOP's) / energielabels en maatwerkadvieze
- Verduurzamen Twentebad en Metropool en plaatsen zonnepanelen
- Verduurzamen scholen en sportverenigingen
- Opwaarderen energielektoet naar 2.0
- Verduurzaming bedrijven (terreinen)
- Bedrijven stimuleren & handhaven (oa wet Milieubeheer)
- Aanpak verduurzamen bedrijven terreinen (BIT en Westermaat Campus)
- Stimuleren initiatief van bedrijven met collectief plan
- Renovatie Huurwoningen Welblons Incl. NOM
- Verduurzamen bedrijfsvoering Gemeente Hengelo
- Opvolging campagne "Hengelo aardgasvrij", wij zijn erbij" Inclusief wijkdialogen
- Opvolging Wet VET m.b.t. eventuele uitzonderingslocaties aardgasloze nieuwbouw

In 2050
100%
energie neutraal

25%
25% op Warmtewet
Warme koude opslag
Elektrische apparaten

Isolatie
Elektrische apparaten

Thema: duurzame mobiliteit

Wegtransport gebruikt in 2050 geen fossiele brandstoffen meer en is CO2 neutraal. Het wegtransport schakelt grootschalig over op elektrisch aangedreven voortuigen. De hierbij benodigde laad-tankinfrastructuur wordt hiervoor aangelegd. Ook de luchtvaart, op het water en het spoor wordt duurzaam transport toegepast

- Verduurzamen transport en mobiliteit
- ultra netwerk laadpalen elektrische auto's
- Verduurzamen wagenpark Hengelo
- Beleid ontwikkelen en stimuleren Duurzame Mobiliteit (o.a. fiets)

In 2050
40%
energiebesparing

Biobrandstof
Groene gas
Elektrisch
Waterstof

- Opstellen Regionale Energie Strategie (verplichting uit Klimaatwet)
- Verkenning mogelijkheden en bovenregionaal draagvlak windenergie met regio (RES-T)
- Haalbaarheid windenergie Hengelo: voorbereiding realisatie 2 windmolens
- Zonnepanelen op 'NIECC'
- Zonnepanelen op elgen dak/vastgoed
- Verduurzamen en inkoop elgen gemeentelijk energiegebruik
- Potentiestudie geothermie (samen met duurzaamheidsbevoerderaar Twente)
- Beleed grootschalige hernieuwbare energieopwek ontwikkelen
- Structuurvisie vaststellen o.b.v. RES en beleed hernieuwbare opwek en mobiliteit
- "Asbest eraf. Zonnepanelen erop" aanpak

20% duurzaam opgewekt in 2023
40% duurzaam opgewekt in 2030
100% duurzaam opgewekt in 2050

Fossiele bronnen volledig uitgesloten in 2050

Verduurzaming elektrificatie

Wind, zon, waterkracht en elgen opwekking

Thema: energie infrastructuur

De nationale en lokale energienetinfrastructuur moet voldoende flexibiliteit bieden om op momenten van grote verschillen tussen vraag en aanbod een betrouwbare energievoorziening te garanderen.

- Warmteplan en voorbeeldlocatie Aardgasvrij Nijverheid
- Opstellen transitievisie warmte
- Poortuut aardgasvrij wijken subsidieaanvraag ronde 2019

100% energieneutraal in 2050

Energie opslag en flexibiliteit in elektriciteit vraag en aanbod

Communicatiestrategie

Nieuwe Energie Hengelo

Communicatie is ondersteunend aan alle projecten, waarbij projecten en communicatie bijdragen aan een groene beweging in Hengelo.

De rol van Gemeente Hengelo in het creëren van de groene beweging is:

1. Samenwerken met de samenleving.
2. Het goede voorbeeld geven.
3. Onbekende paden bewandelen.
4. Initiatieven mogelijk maken door mensen, middelen en mogelijkheden bij elkaar te brengen.

Uitgangspunten

In elke communicatie uiting van Nieuwe Energie Hengelo worden ten minste twee van de onderstaande uitgangspunten gecommuniceerd.

Kleine stappen

De kunst van het kleinmaken en laten zien dat het ook simpel kan. Korte termijn en kleinschaligheid zijn van groot belang. Iedereen kan een stap zetten.

Eindbeelden schetsen

Het eindbeeld laat zien waar we naar toe werken. Niets doen is geen optie. Aardgasloos is hierin de richting. Goede voorbeelden en verhalen vertellen zijn hierbij belangrijk.

Samenwerken

Samen kom je verder. Het laten ontstaan van netwerken die ingezet kunnen worden. Iedereen doet mee en draagt bij!

Positief benaderen

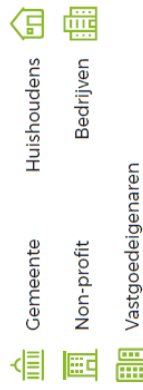
Het principe van positieve besmetting. Het inspireren van je burens. Gedrag en bewustwording gaan hand in hand.

Wat is het thema?

Wie is de doelgroep?

Projecten 2018

Alle initiatieven gaan uit van een integrale gebiedsgerichte aanpak en facilitering van initiatieven uit de samenleving. Nieuwe Energie Hengelo koppelt dit met een sterke en herkenbare visuele uitstraling in de communicatie-uitingen.

Uitvoering

Start communicatie richting doelgroep

Welke strategie passen we toe?

1. Strategie bepalen op basis van uitgangspunten
2. Welke ambassadeur(s) zetten we hier in?
3. Welke kanalen zetten we hier in?

Hoe spreken we deze doelgroep aan?

1. Welke informatie of content is relevant?
2. Welke boodschap spreekt aan?
3. Hoe wil deze doelgroep geïnformeerd worden?

Wat zijn de behoeften?

1. Waar wordt deze doelgroep blij van?
2. Waar voegen wij waarde en impact toe?
3. Wat levert het deze doelgroep op?

MADE BY TRIMOTION

Jaarplan Duurzaamheid 2021-2022

Bedr ijfsk ode	Grootboek rekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving
1	67406001	380809	U	N	300000	375000				Bestedingsplan DZH 21-22 Exploitatieuitgaven
1	60805001	380999	U	N	-300000	-375000				Bestedingsplan DZH 21-22 Exploitatieuitgaven
1	67406052	351000	U	N	150000					Bestedingsplan DZH 21 Transitievisie Warmte
1	69807328	710100	I	N	150000					Bestedingsplan DZH 21 Transitievisie Warmte
1	80000328	710101	U	N	150000					Bestedingsplan DZH 21 Transitievisie Warmte
1	89999999	900000	I	N	150000					Bestedingsplan DZH 21 Transitievisie Warmte
1	67406040	351000	U	N	220000					Bestedingsplan DZH 21 Nijverheid
1	69807334	710100	I	N	220000					Bestedingsplan DZH 21 Nijverheid
1	80000334	710101	U	N	220000					Bestedingsplan DZH 21 Nijverheid
1	89999999	900000	I	N	220000					Bestedingsplan DZH 21 Nijverheid